

VILLAGE

Kaupunkirakenne

Uusi Sammontalo selkeyttää hajanaista kaupunkitilaa ja luo ympärilleen rajattuja, toiminnaltaan selkeitä kaupunkitiloja. Sammontalon arkkitehtuurin johtavana metaforana on ollut keskieurooppalainen tiivis keskitetty kylärakenne intiimeine sisä- ja ulkotiloineen. Suuri rakennuskompleksi hahmottuu pienempinä rakennusmassoina ympäröivän rakennuskannan mittakaavaa mukaillen ja luoden samalla pienille käyttäjillensä inhimillisen ja turvallisen mittakaavan tunnun. Sammontalo muodostaa yhdessä muiden alueen keskeisten julkisten rakennusten kanssa uuden julkisen keskuksen Sammonlahdelle. Vanhat ja uudet julkiset rakennukset reunustavat uutta keskeistä autoilulta rauhoitettua toria. Sen koillislaidalla sijaitsee kaikkia ympäröiviä rakennuksia palveleva pyöräparkkitori pienine pyöräkatoksineen. Torin laidalle sijoittuvat olemassa olevien rakennusten lisäksi Sammontalon julkisemmat tilat: pääsisäänkäynti Sammontaloon, kirjasto sekä tuleva neuvola. Nuorisotiloilla on myös oma aidattu sisäänkäyntipiha aivan torin tuntumassa.

Eri-ikäisille lapsille tarkoitetut pihatilat on rakennuskompleksin massoittelemalla selkeästi erotettu toisistaan ja niille on sujuva ja turvallinen käynti sisätiloista. Liikuntatiloille on muodostettu oma sisäänkäyntimahdollisuus ulkoliikuntatilojen yhteyteen. Liikuntakenttien maisemoidut katsomot luovat omalta osaltaan myös selkeää kaupunkirakenteellista hahmoa. Tontin lounaisreuna vaihtuu kuitenkin metsäiselle vihervyöhykkeelle, jonka puusto jatkuu aina välituntipihalle asti. Sammontalon pysäköinti palvelee niin koulun erilaisia tilaisuuksia kuin liikuntapaikkojen vierailijoiden pysäköintiä. Rakennuksen huolto ja autoliikenne on eriytetty täysin pihatiloista eivätkä ne risteä missään. Päiväkodin saattoautopaikat ja pysäköinti on eriytetty muusta autoliikenteestä. Välituntipiha on erotettu päiväkodin piha-alueista tasoeron avulla. Päiväkodin piha on aidattu.

Sammontalon arkkitehtoninen ratkaisu

Sammontalon arkkitehtuuri perustuu kylämäiseen ”modulaariseen” massoittelemalla ja sisä- ja ulkotilojen vaihteluun. Sammontalon modulaarisuus edesauttaa myös suuren rakennuksen hahmottamista pienempinä inhimillisen kokoisina rakennuksina myös rakennuskokonaisuuden sisällä. Uusi tori Sammontalon pohjoispuolella jatkuu rakennuksen sisällä keskeisten aulatilojen sarjana kohti välituntipihaa. Aulatilojen pohjoispuolelle sijoittuvat kaikki kotialueet ja eteläpuolelle kaikkia oppilaita palvelevat muut opetus- ja liikuntatilat. Arkkitehtoninen konsepti pohjautuu ajatukseen aulatilojen muodostamisen ulkotilamaisten toritilojen ympärille sijoittuvista ”kylän rakennuksista”. Keskeisin ”toritila”, ruokasali, toimii uutena julkisena sisätorina, josta on tarkoitus muodostua uusi kohtaamispaikka kaikille rakennuksen käyttäjille Sammonlahden alueella. Sillat yhdistävät kotialueita ja yhteisiä opetustiloja. Tilojen sijoittuminen toistensa suhteen on siten helppo hahmottaa. Ratkaisu tarjoaa monia mielenkiintoisia sisänäkymiä ja talon elämä kaikessa kirjossaan hahmottuu hyvin sen käyttäjille.

Keskeisesti sijoitetut pienet sisäpihat luovat hyvänlaatuiset valo- ja tuuletusolosuhteet rakennuksen sisätiloille. Arkkitehtonisen ratkaisun myötä pohjakerroksen päiväkodin ja ylempien kerrosten kotialueiden kaikkia tiloja voidaan tarvittaessa tuulettaa ja ne saavat hyvin valoa. Mikroilmastoltaan miellyttäviin pihatiloihin voidaan hallitusti ohjata myös katoilta tulevia hulevesiä. Ulkoseinien vierustoille voidaan tarvittaessa sijoittaa kapea, uusiutuvaa energiaa hyödyntävä, lumensulatukseen tarkoitettu glykolilämmitysvyöhyke laatoituksen alle. Katot on kuitenkin kallistettu siten, että lumet katolta eivät laske sisäpihoille. Pihatilojen kasvillisuus on vähäistä, jottei niiden hoito muodostu työlääksi. Varsinaisten pihatilojen sisäänkäynnit sijaitsevat kuitenkin läheisesti sisäpihojen suhteen, joka mahdollistaa lehtiroskan kuljetuksen helposti pois pihoilta. Vaihtoehtoisesti sisäpihoista voi tehdä kasvillisuudeltaan askeettisia japanilaisia puutarhoja.

Ratkaisu edesauttaa myös tilojen monikäyttöisyyttä ja helpottaa oleellisesti mahdollisia myöhempiä rakennuksen ennakkoimattomia käyttötarkoituksen muutoksia. Rakennuksessa on myös sisäänpäin kasvamisen mahdollisuus. Sisäpihat voi kattaa lasikatteella ja kolmannen kerroksen opetustilat voivat laajentua aukon kohdalle ilman, että valaistusolosuhteet opetustiloissa muuttuvat huonompaan suuntaan. IV-konehuoneet sijaitsevat keskeisesti aulatilojen yläpuolella, jolloin vältytään pitkiltä putkivedoilta. Katoille voi sijoittaa lounaaseen suunnattuja aurinkopaneeleita. Suunnitteluratkaisu on modulaarisuutensa vuoksi myös siinä mielessä avoin, että sisäpiharatkaisusta voidaan tarvittaessa myös luopua, jos pohjoinen kotialueosa siirretään suoraan kiinni keskusaulaan. Silloin keskeisille aulatilaille voidaan tehdä ylävaloratkaisu. IV-

konehuoneet kattolappeiden alla on jaettu osiin tavalla, joka mahdollistaa tämän ratkaisun. Modulaarinen ratkaisu helpottaa myös jatkosuunnittelussa tehtäviä mahdollisia tilaohjelman muutoksia ilman, että kaikki rakennuksen tilaosat täyttyy suunnitella täysin uudestaan.

Käytönaikaiset ja mahdolliset tulevat käyttötarkoituksen muutokset

Massan modulaarisuus ei palvele pelkästään kaupunkirakenteellisia ja avoimen suunnitteluprosessin tavoitteita. Ajan ja tarpeiden muuttuessa kotialuerakennusmassoja voidaan järjestellä uudestaan vaikkapa omiksi itsenäisiksi rakennuksiksi, jotka eriytetään muista rakennuskompleksin käyttötarkoituksista. Nyt tilojen jäsentymisen logiikka massoissa yhdistää ne nykyisen tilaohjelman puitteissa voimakkaan horisontaalisesti. Eri kerroksissa sijaitsevat modulaaristen massojen tilat voidaan kuitenkin yhdistellä myös omina kolmikerroksisina tilakokonaisuuksina välipohjien porras- ja hissivarauksia hyödyntäen. Modulaaristen massojen jännevälit ovat kohtuullisia ja kaikkia huonetilojen seiniä voi helposti muunnella tarpeiden mukaisiksi.

Tilaratkaisujen toiminnallisuus

Rakennuksen monikäyttöisyys perustuu pitkälti rakennusten sisäisten liikennetilojen monimuotoisuuteen, ikkuna-aukokuksiin ja useisiin sisäänkäyntimahdollisuuksiin sekä huonetilojen helppoon muunneltavuuteen. Vaihtoehtoisia kulkureittejä rakennuksen sisällä on paljon, joten osia suurimmista tiloista voi helposti rauhoittaa tiettyinä aikoina tiettyjä tilantarpeita palvelemaan. Kaikki opetustilat voidaan sulkea erilleen aulatiloihin ja eri opetustiloihin on myös useita sisäänkäyntejä ympäri rakennusta, jolloin aulatiloihin pääsy voidaan sulkea pois näiden tilojen käytöstä. Eri toiminnalliset tilat voivat näin ollen toimia melko itsenäisesti myös ulkokautta. Liikuntatilojen ja päiväkodin salit on sijoitettu aulatilojen yhteyteen siten, että ne ovat kaikkien rakennuksen käyttäjien helposti käytettävissä.

Päiväkodin tilat sijaitsevat pohjakerroksessa ja kaikista sen kotialueista on suora yhteys pihalle. Esiopetus ja 1-2. vuosien luokkatilat sijoittuvat toiseen kerrokseen. Niistä on suora yhteys samassa tasossa välituntipihalle. Esiopetukselle on kuitenkin sisäporrasyhteys myös päiväkodin tiloihin ja pihalle. Esiopetukselle voi myös rajata oman aidatun pihatilan välituntipihasta. 3-9. vuosiluokkien tilat sijaitsevat kolmannessa kerroksessa. Näistä tiloista on selkeä porrasyhteys kerrosta alempana sijaitsevalle välituntipihalle 3-4 ja 5-6 luokkatasojen oppilaiden omien vaate- ja lokerosäilytystilojen kautta. Kaikkia opetustiloja voi jakaa ja muunnella monin eri tavoin. Keittiölle ja teknisille töille (puu- ja metallitoimitukset) on oma huoltopiha-alueensa. Päiväkoti voi hyödyntää teknisen työn verstastiloja.

Kaikki VSS-tilat, henkilöluvun mukaiseen mitoitukseen pohjautuen, on saatu hyötykäyttöön. Tilat sijoittuvat varasto, puku- ja pesuhuonetiloihin sekä teknisen työn tiloihin. Valon saannin ongelma teknisten töiden tiloissa on ratkaistu siten, että VSS:lle tarkoitettu tila avautuu suurin auki pidettävien VSS-ovien muihin tiloihin lähellä ulkoseinää, jolloin tiloihin saadaan suoraa auringon valoa.

Rakenneratkaisujen terveellisyys

Ulkoseinät ovat täysineisiä hengittäviä kennotiiliseiniä. Ratkaisulla estetään homeitiöiden muodostuminen. Osa ulkoseinänäpinoista kennotiilen edessä ovat puhtaaksimuurattua tiiltä. Muut ulkoseinäpinnat ovat kevyesti valkoiseksi slammattua tiiltä. Sisäseinien pinnat on tehty ”puutiilestä”, jossa tiilet muodostavat seinäpinnaltaan hieman eri tasoilla olevan pinnan parantaen näin isojen tilojen akustisia ominaisuuksia. Alimmassa kerroksessa puutiiliin on lisäksi tehty pyöreitä syvennyksiä, jotka edesauttavat astetta enemmän tilan positiivisia akustisia ominaisuuksia. Puutiiliä voidaan tehdä myös kustannustehokkaasti sahauskassa ylijääneistä puupätkistä. Rakennuksessa voidaan hyödyntää uusiutuvaa aurinkoenergiaa ja maalämpöä. Terveellisyyden lisäksi hyvä valonsaanti rakennuksen sisätiloihin vähentää myös sähkövalon käytön tarvetta.

Bruttoala n. 16 400

Hyötyala n. 13 300

Tilavuus n. 67 500